

dig, og længes inderlig efter din Tilbagekomst. Forhal den saa lidet, som mueligt er; thi alle de Fornøielser, som jeg ikke kan deele med dig, taber den største Deel af deres Behageligheder. Jeg er saa fuldkommen forvissset om dit oprigtige Vensteb, at jeg ikke engang vil bede dig at vedligeholde det for

Din

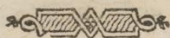
redelige

Dorsan.

Siette Brev.

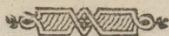
Valsan til General Dorsan.

Den Ret du lader mig vederfares ved at tilstaae, at Drive, fiederen til mit Forhold er Vensteb, den betager du mig igien ved at beskylde mig for Haardhed imod Grevinden. Den Dommer, der i sine Kiendelser følger sin Overbeviisning og det Begreb han har om Sagens Sammenhæng efter den Syns Punct, som han betragter den fra, kan vel begaae en Wildfarelse, men aldrig beskylbes for Uretfærdighed. Du veed, at en stor og velfortient Skribent har sagt: Saa snart en Mand gjør mig Led paa sin Urlighed, saa siger jeg ham min Capital op. Og saa snart jeg hører, at en Person har ideligen ædle Høielser, Pligter og Menneske Kiærlighed paa Tungen, saa troer jeg, at der ikke tænkes meere ved disse skionne Talemaader end ved det almindelige Mund,

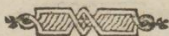

Mundhæld: Underdanige Tiener, som mange har sagt tusende Gange og vilde dog finde sig høyligen fornærmede ved, om man kun een eneste Gang krævede en Tieners Forretning af dem. Der findes iligemaade mange, især blandt det smukke Kion, som have giort det til en Bane at fare sammen, ja endog at give et Skrig af sig ved den mindste uventede Lyd eller Bevægelse: men kan du troe, at de føler nogen virkelig Angst derved? Nej; det er endog en physisk Umuelighed; thi en Natur af Flint og Staal, som man plejer at sige, skulde ikke kunde holde disse idelige og ofte igientagne Forfrækkelser ud, uden at de om en søye Tiid maatte giøre de ubehageligste Virkninger, saa snart de vare virkelige Forfrækkelser, og desuagtet har jeg seet Folk, som i deres tredindstyvende Aar have skreget og sprettet endnu, og dog været ved fuldkommen god Helbred. Idelige hæftige og voldsomme Gøelser er sikkert ligesaa skadelige, men ligesom de, der ere hengivne til den nedrige Kehl at lyve, fortæller en opdigtet Historie saa længe, at de tilsidst troer den selv, ligesaa gaaer det ogsaa med at tale om Gøelsomheden, og intet uden en virkelig og væsentlig Prøve paa Grevinden af Orvilles Menneske-Kierlighed kan overtøde mig om, at hun besidder denne rare Dyd, endskjønt jeg gierne vil tilstaae hende, at hun troer det selv. Troe mig, kjereste Dorsan, det gaaer med Gøelsen, som med Latteren, den maae ikke forberedes, men overumples. Siiger der een til mig: Nu vil jeg fortælle Dem noget, som De ret skal lee af; saa er jeg alt næsten forud vis paa, at det ikke skeer; thi den Udspændning Fibrene sættes i ved Forventning

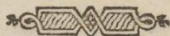
gen,

gen, hindrer dem fra at tage imod Støbet af det Latterlige med den Hefstighed, som naar det var kommen uventedes. Naar altsaa een ideligen og altid siger: Mit Hjerter Blæder i mig ved de Elendiges Lidelser, saa betager den sig selv Kraften til at føle Medsynd, i det mindste bliver den neppe virksom, fordi Indbildnings Kraften er svækket ved den idelige Foresilling, men den troer at have opfyldt alle sine Pligter ved et Udskud: Ak de Ulykkelige! Hvilken grusom Skiebne! hvorpaa Døet i en Hast vendes bort fra den kummerfulde Scene for at skaae sin indbildte Følsomhed for et alt for voldsomt Indtryk. De derimod, som herten roeser sig af, eller selv troer, at denne ædle Kone ligger i deres Barm, de føler noget ved en bevægelig Forestilling, eller et uukværdigt Syn, der river dem med Magt til sig, og en uvilkaarlig Drift skynder dem til at husvæle den Elendighed, der har sat deres Hjerter i denne usædvanlige Bevægelse. Jeg veed meget vel, at du vil giøre mig den Indvending, at alt hvad jeg her har anført er lutter Slutninger og ingen Beviiser, men tillad mig at spørge dig min Ven; om du kan anføre meere Beviiser for hende, end jeg imod hende? Hvilken Elendig har hun husvælet? Hvad for en stræbsom Mand har hun grebet under Armeene? Hvilken ulykkelig og værdig Familie har hun reddet fra Undergang? Hvor mange Enker har hun forserget? og for hvor mange faderløse Børns Opdragelse har hun baa-ret Omsorg? Kan du overtyde mig om, at hun kun ved een af disse Levligheder, endstaaent hun har Formue nok til at giøre det ved mange, har viist sig virkelig medliden, det er

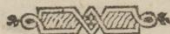
er at sige, at Haanden har svaret til Munden, saa skal jeg paa Øyeblikket findes villig til at bekiende: at jeg var i den groveste Bildfarelse, da jeg antog alle hendes jirlige Talemaader for tomme Ord uden Begreb, og en Mode Pynt, som man for nærværende Tid med største Føye kan kalde den saa idelig paaraabte, men saa ilde udviiise Følsomhed, og det uden at anføre det kraftige Vidnesbyrd imod hende, at alle hendes Betientere synes at frygte, men ikke en eneste at elske hende. At hun viiser en forekommende Opmærksomhed imod dig, modsiget det Begreb jeg har gjort mig om hendes Tænkemaade, ikke i det allermindste, jeg nægter dig ikke heller, at dette Forhold er saa smigrende og tillokkende for en Elsker, at ingen uden den, der er saa fuldkommen Herre over sine Sinds Lidelser, som du kunde holdt sig fra at giengielde denne Gunst med en Erklæring, som jeg er fuldkommen forsikkret om, at hun baade venter og ønsket sig. Men er du paa din Side ganske overbeviist om, at dette Fortrin gives den velstændige, retskafne og redelige Dorfan, eller er det et Offer, som hun bringer sin Forsængelighed for at see Landets Belgierer og Befrier, Fyrstens Yndling og den Mand, der best kan folbesigjøre hendes Vergierrighed at sukke for hendes Fødder? Thi tænk ikke at det Beviis, som du anfører til at overtøde mig om, at Forsængeligheden ikke er hendes Afgud, er kraftigt nok for mig; eller kunde være det for din egen Indsigt, dersom dit Herte ikke var paa hendes Side. Dvertimod, min Ven! jeg anseer hendes yttrede Altraae efter Troken Henriettes Selskab for den kraftigste Stadfæstelse
paa

paa min Mening om hende. Grevinden af Orville kiender Verden al for vel til ikke at vide, at Skionhed, Dyd og Fortienester oversces med et flygtigt Dyekast, dersom den gode Plutus ikke har overdraget dem med en glimrende Fernis. I Steden da for at have noget at befrygte sig af den elskværdige Henriettes Nærvarrelse, forsøger den meget mere hendes Triumpf ved det, at al Tilbedelsens Rogelse bringes hende ved Siden af en Pige, der, naar de begge vare i lige Vilkor, vist vilde gjøre hende Fortrinet stridigt, og for desviisere at naae sit Hjemmeed, saa fortæller hun, med mange og heftige Klagemaal over Uretfærdighed, Henriettes haarde Skiebne til alle og enhver, og hvor inderlig det smerter hende at see saa fier en Paarørende i den yderste Fare for at miste den største Deel af sin Arv ved en ubillig Proces. Men gif det hende virkelig nær, var det hendes sande Hensigt at forskaffe sig en Veninde, saa søgte hun at opvække Henriettes Taknemlighed, og at betage hende al Bekymring for Fremtiden ved den Forsikkring at erstatte hende alt det, hvad en ubillig Dom kunde berøve hende og som Grevinden har meere end Evne nok til. Desforuden er Frøkenens største Fortienester ikke af det Slags, der kunde indskyde Grevinden af Orville Rædsel: Henriette kiender dem ikke selv, og kan følgelig ikke heller legge dem frem til Skue; naar hun opfylder de helligste og vanskeligste Pligter, saa troer hun at have gjort noget ganske almindeligt, og at det er umueligt at nogen kunde have handlet anderledes: Man maae derfor være længe kiendt med hende, førend man lærer at indsee hendes fulde Værd,

Wærd, men saa bliver man ogsaa dagligen meere og meere overtydet om, at alle de herlige Egenfaber, som udgjøre en sand Christen, en god Daatter, en elskværdig Egtesælle og en agtbar Huusmoder findes forenede hos hende. Det er Wensfabs hellige Pligt, og ikke den mindste Grad af Fiendskab imod Grevinden af Orville, der bevæger mig til at udøse mit ganske Hierte og dets lønligste Tanker for dig; jeg vilde betragte mig selv som den nedrigste Forræder om jeg i en Sag, hvorpaa dit øvrige Livs Lyksalighed beroer, enten smigrede for dig, eller staaet det ringeste under Stoel. Imidlertid er det dog langt fra ikke min Hensigt at hindre din Forbindelse med Grevinden, jeg søger allene at betage dig de alt for høye Tanker, som du har fattet om hendes Fuldkommenheder. Det er ganske mueligt, at jeg kan bedrage mig; men det er af en al for græffelig Følge for dig, isald Fejltagelsen er paa din Side, og du først bliver den værd, naar det uoploselige Bænd er knyttet. Den, der er saa uhykkelig, at han tvivler om et tilkommende Liv, handler væffelig i at fremdrage sit Liv paa en Maaade, som om han baade ventede og ønskede det. Den er derimod ubeskrivelig elendig, der af Forstræffelsen han vaagner i bliver overtydet om sin Bildfarelse. Prøv dig altsaa selv om du troer at kunde leve maadelig lykkelig med Grevinden af Orville, isald hun ligner mit Portrait meere end dit; og finder du det da gjorligt, saa giv hende Haand og Hierte jo før jo heller. Din Henrykkelse vil siden efter blive saa meget des heftigere om hun virkelig er det, som hun vil synes at være; og maaskee kan dine ypperlige

lige Egenkaber forskaffe hende det, som mangler, til sæl-
 leds Glæde og Lyksalighed. Den retsindige gamle Formin
 loder dig paa det kjerligste Hils! Han vil endnu slet ikke
 høre tale om min Fortrylse; jeg kan altsaa ikke bestemme
 hvad Tid jeg kommer, men du kan være forsikkert om, at
 det skal skee saa snart som mueligt, og at hvor jeg end er,
 saa lever og døer jeg

Din

uforanderlige Ven
 Valsan.

Syvende Brev.

Froken Henriette S... til Froken Sophia L...

Det er en vedtaget Meening min Veninde! at naar man
 har gjort sig et meget fordeelagtigt Begreb om et Venne-
 ske forend man kiender det, saa taber det som oftest ved at
 blive kiendt. Men i hvor fordeelagtig en Ufbildning end
 Valsan og min Moder havde gjort mig over General Dor-
 san, saa overgik han dog min Forestilling uendelig meget,
 da jeg nød den Fornøjelse at see ham. Han er ikke allene
 overmaade velstakt, men der udbreder sig tillige saa edel
 en Værdighed over hans heele Person og Anstand, at den
 store Mand kiendes i det første Øjeblik, uden at der er
 det allermindeste af den bydende Stolthed i hans Væsen,
 som de Store almindelig fremstiller sig med, og som saa
 tydeligen